ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1969

Vyhlásené: 30.12.1969 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

181

NARIADENIE VLÁDY
Slovenskej socialistickej republiky
z 29. decembra 1969
o ochrane pred povodňami

Vláda Slovenskej socialistickej republiky nariaďuje podľa § 30 ods. 2 zákona č. 18/1958 Zb. o požiarnej ochrane:

§ 1
Účel úpravy

Nariadenie vlády Slovenskej socialistickej republiky o ochrane pred povodňami (ďalej len „nariadenie vlády“) vymedzuje úlohy, práva a povinnosti, ako aj spoluprácu orgánov, organizácií a občanov na príprave a vykonávaní opatrení na zamedzenie alebo zmenšenie škôd, ktoré vznikajú pri povodniach.

§ 2
Predmet úpravy

(1) Ochrana pred povodňami je súbor opatrení na zamedzenie škôd na životoch a majetku občanov a spoločnosti, ktoré spôsobujú veľké vody v tokoch a na priľahlom území, ako aj vnútorné vody na územiach chránených vodohospodárskymi dielami a zariadeniami.

(2) Opatrenia na ochranu pred povodňami zahrnujú

a) zabezpečovacie práce, ktorými sú technické opatrenia na prevenciu a obranu proti veľkým vodám z tokov a vnútorným vodám vrátane zásahov na neškodný odchod ľadov,

b) záchranné práce, ktorými sú opatrenia na záchranu životov a majetku za nebezpečenstva povodne a za povodne,

c) inšpekčné služby, ktorými sú pravidelné povodňové prehliadky vodných tokov.

(3) Zabezpečovacie práce na tokoch a na územiach chránených vodohospodárskymi dielami sú najmä: ochrana hrádzí proti vlnobitiu, priesakom, eróznym vplyvom, výverom, ochrana proti preliatiu koruny hrádze, ochrana koryta a brehov toku proti narušovaniu veľkými vodami, odstraňovanie prekážok znemožňujúcich plynulý odtok vôd, narušovanie ľadových celín a zátarás, mimoriadna manipulácia na vodohospodárskych dielach a zariadeniach potrebná za veľkých vôd, uzavieranie prietrží hrádzí, odvedenie vôd, ktoré vnikli na chránené územie a odvádzanie alebo odčerpávanie vnútorných vôd z ohrádzovaných území.

(4) Záchranné práce sú najmä: práce spojené s ochranou a evakuáciou obyvateľstva z území ohrozených povodňou alebo už zaplavených, preventívna zdravotná ochrana tohto obyvateľstva,

ochrana a zachraňovanie majetku na týchto územiach vrátane prípadného predčasného zberu úrody ohrozenej povodňou.

(5) Inšpekčné služby sú najmä: pravidelné povodňové prehliadky na vodných tokoch vykonávané správcami vodných tokov v obdobiach zvýšeného nebezpečenstva povodní, ako aj povodňové prehliadky vykonávané národnými výbormi, pri ktorých sa zisťujú nedostatky, ktoré by mohli spôsobiť alebo zvýšiť nebezpečenstvo povodní.

§ 3
Všeobecné povinnosti pri ochrane pred povodňami

(1) Orgány, organizácie a občania sú v rámci opatrení na ochranu pred povodňami povinní prispieť podľa svojich možností a síl osobnou a vecnou pomocou na ochranu životov a majetku ohrozených povodňou, spolupracovať pri výkone opatrení na ochranu pred povodňami a správať sa podľa príkazov povodňových orgánov. Na vykonávanie zabezpečovacích a záchranných prác sú povinné orgány, organizácie a občania umožniť v nevyhnutnej miere členom a pracovníkom povodňových orgánov, ktorí sa preukážu príslušným dokladom, vstup na pozemky a do objektov, ktoré majú v správe, v užívaní alebo vo vlastníctve.

(2) Za nebezpečenstva povodne po vyhlásení povodňovej aktivity (§ 8, 9) orgány, organizácie a občania sú povinní na príkaz povodňových orgánov najmä:

a) poskytnúť dopravné a mechanizačné prostriedky, pohonné látky a iné prostriedky potrebné na ochranu povodňou ohrozených životov a majetku a na ich záchranu,

b) zúčastniť sa na prácach na ochranu a záchranu životov a majetku pred povodňami,

c) dovoliť odstránenie stavieb, ich častí alebo porastov, ak si to vyžaduje ochrana pred hroziacou povodňou alebo záchrana životov a majetku.

(3) Povodňové orgány ukladajú povinnosti uvedené v odseku 2 len v nevyhnutne potrebnom rozsahu.

(4) Na náhradu škody spôsobenej vstupom a opatreniami povodňových orgánov na pozemkoch alebo objektoch, ktoré majú v správe, v užívaní alebo vo vlastníctve orgány, organizácie alebo občania, sa vzťahujú ustanovenia § 19 až 21 tohto nariadenia vlády.

§ 4
Povodňové orgány a ich pôsobnosť

(1) Povodňovými orgánmi sú:

a) Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva Slovenskej socialistickej republiky,

b) Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky,

c) národné výbory.

(2) Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva ústredne riadi ochranu pred povodňami a dozerá nad jej vykonávaním. Organizuje prípravu a ústredne riadi zabezpečovacie práce a koordinuje záchranné práce, ak nadväzujú na zabezpečovacie práce.

(3) Národné výbory pripravujú, riadia a vykonávajú záchranné práce na svojom území. Ich činnosť v súvise so zabezpečovacími prácami organizačne pripravuje, usmerňuje a koordinuje Ministerstvo vnútra.

Na vodných tokoch v správe miestnych (mestských) národných výborov (§ 12 ods. 1) pripravujú, riadia a vykonávajú národné výbory aj zabezpečovacie práce. V ostatných veciach ochrany pred povodňami národné výbory vykonávajú úlohy uvedené ďalej.

(4) Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva a Ministerstvo vnútra úzko spolupracujú na ústrednom riadení ochrany pred povodňami. Pokiaľ národné výbory nie sú schopné vykonať úlohy v ochrane pred povodňami, Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva v spolupráci s Ministerstvom vnútra a ostatnými ústrednými orgánmi im poskytuje pomoc, prípadne vykonáva úlohy vlastnými orgánmi a organizáciami.

§ 5
Osobitné povodňové orgány a ich pôsobnosť

(1) Osobitné povodňové orgány sú

a) Ústredná povodňová komisia na Slovensku,

b) povodňové komisie národných výborov.

(2) Za nebezpečenstva povodne ohrozujúcej rozsiahle územie spravidla viac okresov alebo za povodne, keď hrozia vážne straty na životoch a majetku, ústredné riadenie a dozor nad výkonom ochrany pred povodňami vykonáva Ústredná povodňová komisia na Slovensku ako orgán vlády Slovenskej socialistickej republiky.*) Táto komisia koordinuje výkon pôsobnosti Ministerstva lesného a vodného hospodárstva, Ministerstva vnútra a ďalších ministerstiev a iných orgánov štátnej správy.

(3) Povodňové komisie národných výborov za nebezpečenstva povodne a za povodne na území národného výboru operatívne riadia a koordinujú výkon ochrany pred povodňami (zabezpečovacie a záchranné práce).

Vykonávajú pôsobnosť výkonných orgánov národného výboru s právomocou správnych komisií a sú podriadené aj povodňovej komisii národného výboru vyššieho stupňa, okresné povodňové komisie (odsek 4) Ústrednej povodňovej komisii na Slovensku.

(4) Okresné národné výbory, Národný výbor hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy a Mestský národný výbor v Košiciach (ďalej len „okresné národné výbory“) zriadia pre svoje územie povodňovú komisiu (ďalej len „okresná povodňová komisia“), pre územie obce (mesta) zriadi ju podľa potreby miestny (mestský) národný výbor.

§ 6
Predpovedná, hlásna a varovná služba

(1) Orgány, organizácie a občania sú povinní bezodkladne hlásiť nebezpečenstvo povodňovým orgánom.

(2) Orgány a organizácie, ktoré vykonávajú telekomunikačné služby, sú povinné prednostne zabezpečovať komunikáciu správ a hlásení predpovednej služby, hlásnej a varovnej služby v ochrane pred povodňami.

(3) Varovnú službu počas veľkých vôd vykonávajú národné výbory za pomoci orgánov Verejnej bezpečnosti, organizácií a občanov podľa odborných pokynov Hydrometeorologického ústavu v Bratislave. Sú najmä povinné bez meškania varovať za nebezpečenstva povodne správcov tokov a národné výbory, ktorých územie predvídateľne môže byť ohrozené povodňou na nižšej trati vodného toku.

(4) Hydrometeorologický ústav v Bratislave za nebezpečenstva povodne a za povodne pravidelne podáva povodňovým orgánom predpovedné správy podľa osobitných smerníc o hlásnej a varovnej službe a zodpovedá za organizáciu a pohotový výkon predpovednej služby.

(5) Predpovedná, hlásna a varovná služba na hraničných tokoch vykonáva sa podľa osobitných medzištátnych zmlúv.

§ 7
Príprava ochrany pred povodňami

(1) Ochrana pred povodňami sa pripravuje plánovite. Príprava ochrany pred povodňami sa zahrnuje do povodňových plánov, ktoré sa zostavujú pre všetky stupne povodňových orgánov.

(2) Povodňové plány sú komplexné a obsahujú plány zabezpečovacích prác a plány záchranných prác.

Majú textovú a grafickú časť, v ktorej sú vyznačené najmä lokality a objekty predvídateľne ohrozené povodňou. Vypracúvajú sa pre tri stupne povodňovej aktivity.

(3) Povodňové plány a ich zmeny schvaľujú okresné národné výbory ako povodňové orgány. Schválené povodňové plány okresné národné výbory predkladajú Ministerstvu lesného a vodného hospodárstva a Ministerstvu vnútra, ktoré ich v časti zabezpečovacích a záchranných prác skoordinujú, prípadne doplnia a dajú do súladu z hľadiska celých povodí. Koordinované, prípadne doplnené komplexné plány a ich zmeny predkladá Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva Ústrednej povodňovej komisii na Slovensku, ktorá ich schvaľuje ako povodňový plán pre Slovensko.

(4) Schválené povodňové plány sa každý rok preskúmajú a podľa potreby doplnia a upravia tak, aby sa ich zmeny a doplnky mohli schváliť do konca roku.

(5) Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva v dohode s Ministerstvom vnútra vydá smernice na vypracovanie povodňových plánov a na postup ich schvaľovania.

§ 8
Stupne povodňovej aktivity

(1) Stupne povodňovej aktivity sú situácie, určené v povodňových plánoch, keď sa uvádzajú do činnosti zložky ochrany pred povodňami, a to:

- stav bdelosti ako I. stupeň,

- stav pohotovosti ako II. stupeň a

- stav ohrozenia ako III. stupeň.

(2) Stav bdelosti nastáva:

a) pri dosiahnutí vodného stavu určeného v povodňovom pláne, keď voda v toku má stúpajúcu tendenciu (spravidla je to stav, keď voda vystúpi z koryta a dosiahne pätu hrádze; na neohrádzovaných tokoch je to stav, keď hladina vody dosiahne brehovú čiaru),

b) pri očakávanom náhlom odmäku podľa meteorologických predpovedí;

c) pri vnútorných vodách, keď hladina v korytách riek je vyššia ako hladina vnútorných vôd.

(3) Stav pohotovosti sa vyhlasuje

a) na tokoch pri dosiahnutí vodného stavu určeného v povodňovom pláne, ak voda má stúpajúcu tendenciu,

b) pri začiatku odmäku, keď podľa predpovedí možno očakávať rýchle stúpanie hladín na tokoch, alebo pri očakávanom odchode ľadov,

c) pri vnútorných vodách, keď ich možno prečerpávať s plným využitím kapacity čerpacej stanice nepretržitou prevádzkou pri dodržaní maximálnej hladiny určenej schváleným manipulačným poriadkom.

Na neohrádzovaných tokoch zodpovedá pohotovosti spravidla stav, keď voda v koryte presiahne brehovú čiaru a hrozí, že vystúpi z koryta.

(4) Stav ohrozenia sa vyhlasuje

a) na tokoch pri dosiahnutí vodného stavu určeného v povodňovom pláne; pri nižšom stave vody, keď na ohrádzovanom toku stav pohotovosti trvá už 20 dní alebo menej, ak sú hrádze premočené, a za iných nepredvídaných okolností, ktoré môžu zaviniť hospodárske škody väčšieho rozsahu,

b) pri odchode ľadov, keď je priame nebezpečenstvo tvorby ľadových zátarás alebo sa už zátarasy začali tvoriť,

c) pri vnútorných vodách, keď pri plnom využití kapacity čerpacej stanice a pri jej nepretržitej prevádzke voda stúpa na maximálnu prevádzkovú hladinu určenú schváleným manipulačným poriadkom.

Na neohrádzovaných tokoch stav ohrozenia vzniká, keď bezprostredne hrozí nebezpečenstvo, že voda pri stúpajúcej hladine vystúpi z koryta, alebo keď vystúpi z koryta toku v rozsahu, ktorý môže mať za následok značné škody.

(5) Za povodňovej situácie, keď sa voda preliala cez korunu hrádze alebo sa hrádza pretrhla, pri záplave spôsobenej ľadovou zátarasou alebo nedostatočným výkonom čerpacej stanice pri jej nepretržitej prevádzke a plnom využití na odvádzanie vnútorných vôd trvá stav ohrozenia z dôsledkami vyplývajúcimi z povodňových plánov a z opatrení potrebných na obmedzenie následkov povodne a jej zdolanie.

(6) Stav pohotovosti a ohrozenia sa odvoláva, keď

a) stav vody v toku klesne pod hladinu určenú v povodňových plánoch alebo keď pominú javy, ktoré vyvolali stav pohotovosti a ohrozenia [odsek 3 písm. a) a odsek 4 písm. a)],

b) voda, ktorá vnikla na ochranné územie, je v prevažnej miere odvedená do toku a sú vykonané technické opatrenia na zamedzenie škôd,

c) pri odchode ľadov prestane stav uvedený v odseku 3 písm. b) a odseku 4 písm. b),

d) pri vnútorných vodách prestane stav uvedený v odseku 3 písm. c) a odseku 4 písm. c).

§ 9
Vyhlasovanie a odvolávanie II. a III. stupňa povodňovej aktivity

(1) Stupeň pohotovosti a ohrozenia vyhlasuje a odvoláva pre územie okresu predseda okresného národného výboru, pre územie obce (mesta) predseda miestneho (mestského) národného výboru, pre územie niekoľkých okresov súčasne predseda Ústrednej povodňovej komisie na Slovensku s účinnosťou, ktorá sa viaže na situáciu vzniknutú na príslušnom území.

(2) Správca vodného toku (§ 12 ods. 1) alebo objektu na toku alebo pri ňom v dosahu ohrozenia je povinný včas vykonať všetky opatrenia potrebné na ochranu pred povodňami bez ohľadu na stupeň povodňovej aktivity. Pritom vychádza zo schválených povodňových plánov. Správca vodného toku dáva návrh príslušnému orgánu povodňovej ochrany na vyhlásenie a odvolanie stupňov povodňovej aktivity vzhľadom na situácie, ich predvídateľný vývoj a povodňové plány.

§ 10
Zloženie osobitných povodňových orgánov

(1) Predsedom Ústrednej povodňovej komisie na Slovensku je minister lesného a vodného hospodárstva. Komisia má ďalej podpredsedu a členov, ktorých vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej socialistickej republiky, a ďalších členov, ktorých na základe splnomocnenia vymenúva a odvoláva predseda Ústrednej povodňovej komisie na Slovensku.

(2) Okresná povodňová komisia má predsedu, ktorým je predseda okresného národného výboru, a členov, ktorými sú spravidla vedúci odboru vodného a lesného hospodárstva a poľnohospodárstva, finančného odboru a dopravného odboru, náčelník okresnej inšpekcie požiarnej ochrany, náčelník okresného oddelenia Verejnej bezpečnosti, zástupca vodohospodárskej organizácie pre správu tokov, zástupca Štátnej melioračnej správy, náčelník okresnej vojenskej správy, okresný hygienik a zástupcovia ďalších orgánov a organizácií. Miestne (mestské) povodňové komisie sú zložené obdobne ako okresné povodňové komisie.

§ 11
Poradné a výkonné orgány osobitných povodňových orgánov

(1) Osobitné povodňové orgány si zriaďujú výkonné orgány a poradné zložky, ak je to účelné a potrebné na plnenie úloh.

(2) Ústredná povodňová komisia na Slovensku má technický štáb ako svoj odborný poradný a výkonný orgán. Vedúceho technického štábu, jeho zástupcov a členov vymenúva a odvoláva predseda komisie. Vedúcim technického štábu je generálny riaditeľ vodohospodárskej organizácie pre správu tokov (v jeho neprítomnosti technický riaditeľ), jeho prvým zástupcom je pracovník Ministerstva vnútra, druhým zástupcom vodohospodársky odborný pracovník. Ostatných členov štábu vymenúva a odvoláva predseda Ústrednej povodňovej komisie z radov odborných vodohospodárskych pracovníkov a z pracovníkov iných orgánov a organizácií.

(3) Technický štáb Ústrednej povodňovej komisie pripravuje a predkladá Ústrednej povodňovej komisii návrhy rozhodnutí a opatrení a vykonáva jej rozhodnutia a opatrenia. Plní najmä tieto úlohy:

a) navrhuje vyhlásiť a odvolať stupne povodňovej aktivity pre územie niekoľkých okresných národných výborov, ak ich nevyhlásili alebo neodvolali príslušné orgány okresných národných výborov,

b) spolupracuje s okresnými povodňovými komisiami a podľa potreby vyžaduje pomoc národných výborov na zabezpečovacie práce vo väčšom rozsahu, ako predpokladajú povodňové plány,

c) sleduje vývoj povodňovej situácie a podľa jej vývoja upozorňuje príslušné okresné povodňové komisie na nevyhnutnosť záchranných prác,

d) vyžaduje pomoc jednotiek Československej ľudovej armády,

e) za nebezpečenstva rozsiahlej povodne alebo za povodne, ktorá môže zapríčiniť vážne škody na životoch a majetku, riadi priamo pracovné sily a vecné prostriedky určené na zásah, jednotky Československej ľudovej armády prostredníctvom zástupcu vojenskej správy člena technického štábu a veliteľov jednotiek,

f) dáva súhlas na mimoriadnu manipuláciu na vodohospodárskych dielach a zariadeniach za nebezpečenstva povodne, za povodne a pri odchode ľadov a na zamýšľané uvoľňovanie ľadových celín a zátarás výbušninami*) na celom území Slovenskej socialistickej republiky.

(4) V prípade nebezpečenstva z omeškania vedúci technického štábu rozhoduje o vykonaní neodkladných opatrení, ktoré sa vyžadujú od Ústrednej povodňovej komisie na Slovensku, a dodatočne ich predkladá na schválenie komisii a jej technickému štábu.

(5) Okresné povodňové komisie si podľa potreby zriaďujú ako odborné poradné a výkonné orgány technické štáby.

§ 12
Povinnosti a úlohy správcov vodných tokov a objektov

(1) Orgány a organizácie, ktorým prislúcha starostlivosť o vodný tok (ďalej len správa, resp. správca vodného toku), alebo majú v správe diela a objekty na tokoch alebo pri nich v dosahu ohrozenia, sú povinné vykonávať vlastnými pracovnými silami a vecnými prostriedkami opatrenia na ochranu pred povodňami a na zmiernenie ich škodlivých účinkov. Sú tiež povinné vypracovať plány zabezpečovacích prác, obstarať vecné prostriedky v potrebnom množstve na ochranu pred povodňami, účelne ich rozmiestniť a zabezpečiť pracovné sily pre prípad použitia týchto prostriedkov.

(2) Na rozostavaných stavbách na vodných tokoch a v inundačnom území na častiach stavby, ktoré investor neprevzal od dodávateľa, a na zariadeniach staveniska týchto stavieb vykonávajú ochranu pred povodňami dodávateľské organizácie. Sú povinné vypracovať plán opatrení na ochranu pred povodňami a prerokovať ho so správcom toku.

(3) Na splavných tokoch a vodných nádržiach ako vodných cestách za veľkých vôd zabezpečujú ochranu plavidiel a zariadení slúžiacich plavbe organizácie, ktoré vykonávajú prevádzku plavidiel a spravujú zariadenia slúžiace plavbe. Pritom sa riadia pokynmi orgánov štátnej plavebnej správy.

(4) Správy vodných tokov v rámci úloh a povinností uvedených v ods. 1 sú povinné najmä:

a) pripravovať plány zabezpečovacích prác na toku, obstarávať v potrebnom množstve a druhoch vecné prostriedky, ako aj pracovné sily na pohotové uskutočnenie týchto prác a materiály umiestniť a uskladniť na miestach určených plánom;

b) organizovať a vykonávať zabezpečovacie práce na vodných tokoch v ich správe, ako aj na objektoch, ktoré majú v správe na tokoch a pri nich v dosahu ohrozenia;

c) vyhotoviť súpis lokalít, ktoré sú v prípade veľkej vody ohrozené povodňami, a súpis objektov na vodnom toku alebo pri ňom, ktoré môžu zvýšiť nebezpečenstvo povodne alebo ľadovej zátarasy (stavebné objekty, ako lávky, mosty a pod.);

d) vykonávať za nebezpečenstva povodne alebo za povodne mimoriadnu manipuláciu na vodohospodárskych dielach a zariadeniach so súhlasom alebo podľa pokynov Ústrednej povodňovej komisie na Slovensku (vedúceho jej technického štábu);

e) zabraňovať vzniku ľadových zátarás rozrušovaním a nasekávaním ľadov, postarať sa o odstraňovanie ľadových celín, ak hrozí nebezpečenstvo tvorby ľadových zátarás; ľadové zátarasy s použitím výbušnín rozrušujú len so súhlasom alebo podľa pokynov Ústrednej povodňovej komisie na Slovensku (vedúceho jej technického štábu);

f) zriadiť a vykonávať na toku hlásnu a varovnú službu v spolupráci s národnými výbormi podľa odborných pokynov Hydrometeorologického ústavu v Bratislave a včas upozorniť národné výbory na nebezpečenstvo povodne cieľom prípravy záchranných prác a prípadnej ich pomoci pri výkone zabezpečovacích prác;

g) vyžadovať v prípade potreby pomoc Československej ľudovej armády pri zabezpečovacích prácach prostredníctvom Ústrednej povodňovej komisie na Slovensku.

(5) Správy vodných tokov riadené Ministerstvom lesného a vodného hospodárstva organizujú podľa smerníc Ministerstva lesného a vodného hospodárstva a Ministerstva vnútra zostavovanie povodňových plánov v časti zabezpečovacích prác za ucelené časti povodní a zostavujú návrhy povodňových plánov aj na základe častí spracovaných ostatnými správcami vodných tokov a objektov na tokoch a pri nich v dosahu ohrozenia.

(6) Správy vodných tokov koordinujú výkon zabezpečovacích prác ostatných správcov vodných tokov a objektov na tokoch v celom povodí a poskytujú im na požiadanie odbornú technickú a podľa svojich možností aj materiálovú pomoc.

§ 13
Povinnosti a úlohy národných výborov

(1) Národné výbory všetkých stupňov vo svojom obvode vykonávajú povinnosti a úlohy vyplývajúce z ich pôsobnosti ako povodňových orgánov (§ 4 a 5).

(2) Národné výbory pri plnení úloh uvedených v § 4 a 5 podľa potreby a svojich možností poskytujú si navzájom pomoc. Ak ostatní správcovia tokov a objektov na tokoch a pri nich v dosahu ohrozenia nestačia za povodňovej aktivity vlastnými pracovnými silami a vecnými prostriedkami vykonávať zabezpečovacie práce, poskytujú národné výbory na požiadanie pomoc aj týmto správcom tokov a objektov.

(3) Úlohy uvedené v odsekoch 1 a 2 plnia národné výbory predovšetkým s použitím verejných požiarnych útvarov a verejných požiarnych zborov, prípadne organizovaním dobrovoľných zborov občanov pre ochranu proti povodniam. Veliteľom zásahu pri zabezpečovacích prácach je spravidla odborný vodohospodársky pracovník, pri záchranných a pomocných prácach veliteľ požiarnej jednotky.

(4) Od vzniku nebezpečenstva povodne miestne (mestské) národné výbory pravidelne informujú o priebehu povodňovej situácie okresný národný výbor; okresné národné výbory Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva. Počas činnosti povodňových komisií plnia túto úlohu povodňové komisie.

§ 14
Úlohy miestnych (mestských) národných výborov

(1) Miestne (mestské) národné výbory, na území ktorých môže nastať nebezpečenstvo povodne z vodných tokov v ich správe, sú povinné vykonať všetko potrebné na to, aby sa nebezpečenstvo povodne znížilo na najmenšiu mieru a aby sa zamedzili alebo zmiernili škody, ktoré pri nich vznikajú. Miestne (mestské) národné výbory, na území ktorých môže vzniknúť nebezpečenstvo povodne z ostatných vodných tokov, plnia aj povinnosti uvedené v § 13.

(2) Miestne (mestské) národné výbory sú povinné najmä:

a) vypracovať podľa poznatkov z minulých rokov plán zabezpečovacích a záchranných prác pre prípad povodne z vodných tokov v ich správe, pre prípad povodne z ostatných vodných tokov plán záchranných prác v súlade s plánom zabezpečovacích prác a predložiť plány na schválenie príslušnému okresnému národnému výboru;

b) zabezpečiť pracovné sily a vecné prostriedky pre prípad povodne v rozsahu podľa písmena a), najmä postarať sa o náležité vybavenie jednotky požiarnej ochrany na zabezpečovanie a záchranné práce potrebnými prostriedkami a výstrojom (háky, laná, gumové čižmy a pod.), vyhotoviť súpis týchto prostriedkov, riadne ich uskladniť a udržiavať;

c) vykonať podľa potreby za odbornej technickej pomoci súpis objektov na vodných tokoch v ich správe alebo pri nich, ktoré môžu zvýšiť nebezpečenstvo povodne alebo ľadovej zátarasy (mosty, lávky, vodné diela a pod.), ako aj zoznam lokalít, ktoré sú ohrozené v prípade povodne;

d) dbať na to, aby vedenie závodov na území miestneho (mestského) národného výboru, ako aj správcovia objektov ohrozených povodňami vykonávali opatrenia na ochranu závodov pred povodňami podľa schváleného povodňového plánu;

e) účinne varovať pre prípad nebezpečenstva povodne občanov v obci (miestnym rozhlasom, zvukovými signálmi a pod.), upozorniť na nebezpečenstvo povodne susedné a nižšie ležiace obce a hlásiť nebezpečenstvo povodne okresnému národnému výboru;

f) organizovať, riadiť a vykonávať zabezpečovacie práce za nebezpečenstva povodne a za povodne z vodných tokov v ich správe, záchranné práce za nebezpečenstva povodne a za povodne z ostatných vodných tokov; v rámci tejto činnosti ako súčasť zabezpečovacích prác robiť opatrenia na hladký odchod ľadov, najmä včas a odborne nasekávať ľady podľa odborných technických pokynov správy vodných tokov;

g) postarať sa v prípade nebezpečenstva povodne a za povodne o dočasné ubytovanie a stravovanie občanov evakuovaných z ohrozených alebo zaplavených území a podľa možnosti o ochranu ich majetku a o dočasné stravovanie občanov nasadených na zabezpečovacie práce a záchranné práce mimo ich domovov;

h) poskytovať pomoc susedným obciam v zabezpečovacích prácach na vodných tokoch miestneho významu a v záchranných prácach vôbec a požiadať o pomoc okresný národný výbor, ak na tieto práce nestačia vlastnými silami a prostriedkami ani za pomoci susedných obcí.

(3) Miestne (mestské) národné výbory, na území ktorých môže vzniknúť nebezpečenstvo povodne, vykonávajú raz do roka, spravidla pred obdobím jarného odmäku, povodňovú prehliadku na vodných tokoch v ich správe. K prehliadke priberú zástupcov správcov (vlastníkov, užívateľov) objektov na vodných tokoch alebo pri tokoch, ktoré môžu byť ohrozené povodňou. O konaní povodňovej prehliadky upovedomí miestny (mestský) národný výbor aj inšpektorát Slovenskej štátnej poisťovne, ktorého zástupca je oprávnený zúčastniť sa na prehliadke.

(4) Pri povodňových prehliadkach miestne (mestské) národné výbory zisťujú, či na vodných tokoch, na ich brehoch a na priľahlom území na objektoch a zariadeniach na tokoch a pri nich nie sú nedostatky, ktoré by mohli spôsobiť alebo zvýšiť nebezpečenstvo povodne. Najmä zisťujú, či nie sú porušené hrádze, či sú objekty a zariadenia schopné prevádzky, či na brehoch alebo v ich blízkosti nie sú skládky dreva a iného materiálu, či sú mosty a lávky v riadnom stave, či nie sú upchaté priepusty a pod. Smernice o vykonávaní technických bezpečnostných prehliadok vodohospodárskych diel a zariadení nie sú tým dotknuté.*)

(5) Miestne (mestské) národné výbory uložia správcovi toku, objektu alebo pozemku (jeho vlastníkovi, užívateľovi) opatrenia na bezodkladné odstránenie zistených nedostatkov a kontrolujú splnenie opatrení. Ak zabezpečenie opatrení patrí do pôsobnosti iného orgánu, zistené nedostatky oznámia bez meškania príslušnému orgánu.

§ 15
Úlohy okresných národných výborov

(1) Okresné národné výbory dbajú na to, aby miestne (mestské) národné výbory riadne plnili svoje úlohy v ochrane pred povodňami a starajú sa o povodňovú ochranu na svojom území, ak miestne (mestské) národné výbory nie sú schopné plniť tieto úlohy vlastnými silami a prostriedkami; plnia aj povinnosti a úlohy uvedené v § 13.

(2) Okresné národné výbory na svojom území najmä:

a) organizujú hlásnu a varovnú službu a na ten účel spravidla raz za rok vykonávajú za účasti zástupcov Hydrometeorologického ústavu v Bratislave inštruktáž všetkých osôb, zástupcov orgánov a organizácií určených na výkon hlásnej a varovnej služby;

b) kontrolujú pred obdobím jarného odmäku, najmä v obvodoch zvlášť ohrozovaných povodňami zariadenia a opatrenia miestnych (mestských) národných výborov na varovanie obyvateľstva a na vykonávanie záchranných prác, ako aj zariadenia a opatrenia správcov tokov a objektov na tokoch na vykonávanie zabezpečovacích prác;

c) poskytujú na požiadanie pomoc miestnym (mestským) národným výborom, správcom tokov a objektov na tokoch a pri nich v dosahu ohrozenia, pri vykonávaní zabezpečovacích prác, keď na tieto práce nestačia sily a prostriedky týchto orgánov a organizácií;

d) poskytujú na požiadanie pomoc miestnym (mestským) národným výborom na záchranné práce za nebezpečenstva povodne a za povodne, keď na ne nestačia miestne (mestské) národné výbory vlastnými silami a prostriedkami, prípadne preberajú organizovanie, riadenie a výkon záchranných prác na mieste vážneho nebezpečenstva povodne alebo za povodne;

e) zabezpečujú v spolupráci s okresnou správou spojov, aby pri zvýšenom nebezpečenstve povodne alebo za povodne bola zavedená na čas potreby na príslušných poštových úradoch (zmluvných telefónnych ústredniach a hovorniach) predĺžená alebo nepretržitá telefónna a telegrafná služba;

f) vyžadujú v prípade nebezpečenstva z omeškania priamo pomoc jednotiek Československej ľudovej armády a súčasne informujú o tom Ústrednú povodňovú komisiu na Slovensku; keď nie je nebezpečenstvo z omeškania, vyžadujú túto pomoc prostredníctvom Ústrednej povodňovej komisie na Slovensku;

g) zostavujú na základe plánov vypracovaných miestnymi (mestskými) národnými výbormi plány záchranných prác za okres v súlade so zabezpečovacími prácami a schvaľujú komplexné povodňové plány za okres, ktoré v časti zabezpečovacích prác zostavujú vodohospodárske organizácie ako správcovia tokov na základe plánov zabezpečovacích prác vypracovaných ostatnými správcami tokov vrátane miestnych (mestských) národných výborov a správcami objektov na tokoch; schválené komplexné povodňové plány predkladajú Ministerstvu lesného a vodného hospodárstva a Ministerstvu vnútra Slovenskej socialistickej republiky;

h) vyžadujú si na zamýšľané uvoľňovanie ľadových celín a zátarás výbušninami*) a na mimoriadnu manipuláciu na vodohospodárskych dielach a zariadeniach za nebezpečenstva povodne, za povodne a pri odchode ľadov súhlas Ústrednej povodňovej komisie na Slovensku (vedúceho jej technického štábu).

(3) Okresné národné výbory ako vodohospodárske orgány vykonávajú technické bezpečnostné prehliadky vodohospodárskych diel a zariadení**) z hľadiska všeobecných záujmov bezpečnosti a bezpečnosti jednotlivých častí diel a prevádzky.

§ 16
Povinnosti užívateľov nehnuteľností pri vodných tokoch

Užívatelia (vlastníci, správcovia) nehnuteľností pri vodných tokoch sú povinní na vlastný náklad primerane hodnote nehnuteľnosti urobiť opatrenia, ktoré uložil výkonný orgán miestneho (mestského) národného výboru alebo okresného národného výboru na zamedzenie alebo zmiernenie nebezpečenstva povodne alebo zmiernenie škodlivých následkov povodne, ak to podľa platných predpisov nie je povinnosť iného.

§ 17
Použitie vecných prostriedkov určených na povodňovú ochranu

Vecné prostriedky a zariadenia určené na ochranu pred povodňami môžu sa použiť na iné účely len so súhlasom príslušných orgánov povodňovej ochrany. Druh a množstvo týchto prostriedkov a zariadení určí na základe povodňových plánov orgán nadriadený správcovi vodného toku, resp. orgánu zodpovedajúcemu za záchranné práce.

§ 18
Povinnosti a práva osôb začlenených do organizácie ochrany pred povodňami a ich ochrana

(1) Osoby začlenené do organizácie ochrany pred povodňami na základe schválených povodňových plánov sú povinné za povodňovej aktivity na výzvu v najkratšom čase sa dostaviť na určené miesto.

(2) Orgány a organizácie, s ktorými sú pracovníci uvedení v odseku 1 v pracovnom pomere, sú povinné uvoľniť ich na službu v systéme ochrany pred povodňami.

(3) Pracovníkom orgánov, organizácií a občanom, ktorí sa podľa povodňových plánov za povodňovej aktivity zúčastnili na povodňovej službe, vydá potvrdenie o trvaní ich účasti na povodňovej službe príslušný orgán povodňovej ochrany. Za osobnú účasť na prácach pri ochrane pred povodňami a na práci povodňových komisií prislúcha náhrada preukázanej ušlej mzdy a náhrada za prípadnú nadčasovú prácu, ktorú poskytuje alebo zamestnávateľovi uhradzuje príslušný orgán povodňovej ochrany alebo organizácia, v rámci ktorej sa vykonávala povodňová služba.

(4) Pracovníci orgánov a organizácií začlenení podľa povodňových plánov do výkonu ochrany pred povodňami a viditeľne označení pri výkone služby za povodňovej aktivity požívajú ochranu verejného činiteľa. Pri výkone služby môžu nariadiť, aby sa z miesta zásahu vzdialili nepovolané osoby alebo prítomné osoby sa podrobili niektorým obmedzeniam nevyhnutným pri výkone zásahu.

§ 19
Náklady na povodňovú ochranu

(1) Orgány, organizácie a občania uhradzujú zo svojich prostriedkov náklady, ktoré im vzniknú vlastnými opatreniami na ochranu ich majetku (majetku v ich správe alebo užívaní) pred povodňami.

(2) Náklady na zabezpečovacie práce na tokoch uhradzujú správy vodných tokov.

(3) Náklady na záchranné práce okrem nákladov podľa odseku 1 uhradzujú okresné národné výbory.

§ 20
Povodňové škody

(1) Povodňovými škodami sú škody spôsobené záplavou pri vyliatí vody z koryta vodného toku, zaplavením chráneného územia vnútornými vodami v dôsledku veľkých vôd v toku a škody spôsobené veľkými vodami alebo povodňou na tokoch, objektoch na tokoch alebo pri nich.

(2) Po odchode veľkých vôd, ľadov alebo po povodni okresné národné výbory a miestne (mestské) národné výbory na svojom území za účasti poškodených zistia a ohodnotia vzniknuté škody podľa

osobitných smerníc vydaných Ministerstvom lesného a vodného hospodárstva a Ministerstvom vnútra po dohode s Ministerstvom financií.

§ 21
Náhrada škody spôsobenej opatreniami na ochranu pred povodňami

(1) Za škody, ktoré vznikli v dôsledku činnosti a výkonu opatrení na ochranu pred povodňami, zodpovedá a ich uhradzuje príslušný okresný národný výbor. Tejto zodpovednosti sa nemôže zbaviť.

(2) Nahradením škody nie je dotknutý nárok okresného národného výboru proti tomu, kto škodu zavinil.

§ 22
Pomoc iných orgánov

Ústredné orgány a ostatné štátne a iné orgány sú povinné pomáhať orgánom ochrany pred povodňami pri plnení ich úloh.

§ 23
Zrušovacie ustanovenia

Zrušuje sa s platnosťou pre územie Slovenskej socialistickej republiky vyhláška Ministerstva vnútra č. 126/1959 Ú. v. o ochrane pred povodňami a predpisy vydané na jej vykonanie.

§ 24
Účinnosť nariadenia vlády

Toto nariadenie vlády nadobúda účinnosť 1. januárom 1970.

Prof. Dr. Colotka v. r.

*) Ústredná povodňová komisia na Slovensku zriadená uznesením vlády Slovenskej socialistickej republiky z 8. 4. 1969 č. 100.

*) Vyhláška č. 62/1965 Zb.

*) Smernice býv. Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva por. č. 31/1962 Zb. smerníc pre národné výbory.

*) Vyhláška č. 62/1965 Zb.

**) Paragraf 25 vl. nar. č. 14/1959 Zb. a smernice býv. Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva por. č. 31/1962 Zb. smerníc pre národné výbory.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.